EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 11 08
COM(2023) 681 final

2023/0386 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamos jos darbo tvarkos taisyklės

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Albanijos valdžios institucijos pareiškė norą įsteigti du jungtinius konsultacinius komitetus su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu ir Europos Sąjungos regionų komitetu.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Europos Sąjungos regionų komitetas pritaria tam, kad būtų sukurta institucinė struktūra politiniam dialogui su Albanija atitinkamose jų kompetencijos srityse.

Jungtinių konsultacinių komitetų tikslas būtų organizuoti savo socialinių partnerių, kitų pilietinės visuomenės atstovų ir regionų bei vietos valdžios institucijų dialogą ir bendradarbiavimą.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Atsižvelgiant į tai, kad neseniai pradėtos stojimo derybos su Albanija, intensyvesnis dialogas politikos klausimais pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą padės Albanijai siekti integracijos į Europą, visų pirma dėl to, kad bus stiprinami regionų ir vietos lygmens suinteresuotųjų subjektų, taip pat socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės santykiai.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Pasaulyje stipresnė Europa.

Užtikrindama aktyvesnį ir svaresnį ES vaidmenį pasaulyje Europos Komisija gina daugiašališkumą ir taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką. Europos lyderystė taip pat reiškia, kad reikia glaudžiai bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis, parengti išsamią Afrikos strategiją ir dar kartą patvirtinti Vakarų Balkanų šalių europinę perspektyvą. Komisija siekia, kad požiūris į išorės veiksmus – pradedant parama vystymuisi ir baigiant bendra užsienio ir saugumo politika – būtų suderintas ir kad Europos balsas pasaulyje skambėtų stipriau ir darniau.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo (SAS) su Albanija šalys yra ne tik Albanija ir visos valstybės narės, bet ir ES. SAS sudarymas Europos bendrijos vardu patvirtintas Tarybos ir Komisijos sprendimu 2009/332/EB. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Sąjungos pozicijos dėl ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimo įsteigti kitus specialiuosius komitetus (SAS 116 straipsnis, 117 straipsnio 2 dalis, 120 straipsnio 4 dalis) teisinis pagrindas yra atitinkamai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis ir 2009 m. vasario 26 d. Tarybos ir Komisijos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo sudarymo 2 straipsnis. Todėl reikalingas Tarybos sprendimas.

Atsižvelgiama į:

– Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač jos 217 straipsnį ir 218 straipsnio 9 dalį,

– 2009 m. vasario 26 d. Tarybos ir Komisijos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos (toliau – Albanija) stabilizacijos ir asociacijos susitarimo sudarymo 2 straipsnį.

• **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kalbant apie pasiūlymo europinį aspektą, Europos Komisija neseniai priėmė komunikatą (COM(2023) 40 *final*), kuriame daugiausiai dėmesio skiriama socialinio dialogo stiprinimui Europos Sąjungoje. Dokumente pabrėžiama, kad pagrindiniai ES tikslai yra gerinti gyvenimo ir darbo sąlygas, o socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos yra pagrindiniai būdai tai padaryti, nes prisideda prie didesnio našumo, o kartu užtikrina socialinį teisingumą, kokybišką darbo aplinką ir demokratiją darbe. Siūlomi jungtiniai konsultaciniai komitetai turėtų tapti Europos Sąjungos ir Albanijos socialinių partnerių, kitų pilietinės visuomenės organizacijų, vietos ir regionų valdžios institucijų dialogo ir bendradarbiavimo forumais, kurie galėtų labai pasitarnauti tarpusavio ryšių stiprinimui ir Europos integracijai.

Atsižvelgiant į būtinybę sukurti jungtinius konsultacinius komitetus, numatoma, kad ES sistemoje šis dialogas ir bendradarbiavimas padės pasirengti būsimam darbui su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu ir Europos Sąjungos regionų komitetu, taip pat būsimai Albanijos narystei Europos Sąjungoje; sudaryti palankias sąlygas keistis informacija aktualiais abi šalis dominančiais klausimais, ypač susijusiais su dabartine ES ekonomine, socialine ir regionine politika ir plėtros procesu; skatinti keistis informacija apie praktinį subsidiarumo principo įgyvendinimą visose gyvenimo srityse regionų ir vietos lygmeniu; aptarti kitus svarbius kurios nors šalių siūlomus klausimus, galinčius kilti įgyvendinant Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą ir pasirengimo stojimui strategiją.

Galiausiai jungtinių konsultacinių komitetų pridėtinė vertė yra ta, kad Stabilizacijos ir asociacijos taryba su siūlomais jungtiniais konsultaciniais komitetais taip pat gali konsultuotis prieš priimdama sprendimus atitinkamose srityse. Tačiau Stabilizacijos ir asociacijos taryba pati spręs, kuriais atvejais konsultuotis su komitetais.

• **Proporcingumo principas**

Proporcingumo principas nustatytas Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalyje. Juo siekiama veiksmams, kurių imasi ES institucijos, apibrėžti tam tikras ribas.

Pagrindinis jungtinių konsultacinių komitetų (JKK) tikslas – stebėti, kaip Albanija siekia narystės ES, ir priimti Albanijos vyriausybei ir ES institucijoms skirtas rekomendacijas. Be to, JKK funkcija – Albanijos pilietinės visuomenės organizacijų atstovams sudaryti sąlygas susipažinti su konsultacijų procesu Europos Sąjungoje, o ES atstovams sudaryti sąlygas susipažinti su Albanijoje vykdomų reformų socialinėmis struktūromis ir ekonominiu bei socialiniu poveikiu. JKK svarsto įvairias temas, be kita ko, Albanijos ir ES bendradarbiavimą įvairiose srityse, pavyzdžiui, migracijos, energetikos, mažųjų bei vidutinių įmonių ir profesinio mokymo srityse.

Atsižvelgiant į tai, kad neseniai pradėtos stojimo derybos su Albanija, intensyvesnis dialogas politikos klausimais pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą padės Albanijai siekti integracijos į Europą, visų pirma dėl to, kad bus stiprinami regionų ir vietos lygmens suinteresuotųjų subjektų, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės santykiai.

Jungtiniai konsultaciniai komitetai Europos Sąjungos institucinę struktūrą, susijusią su ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimu, praturtina pilietinės visuomenės pozicija, o

Albanijai suteikiama pakankamai galimybių įgyvendinti rekomendacijas nacionaliniu lygmeniu. Šios bendros institucijos leidžia abiejų proceso šalių pilietinės visuomenės organizacijoms stebėti Albanijos stojimo derybas. Tai taip pat platforma, kurioje aptariami bendro intereso klausimai, o plačioji visuomenė informuojama apie stojimo laikotarpiu laukiančius iššūkius.

- **Priemonės pasirinkimas**

Stabilizacijos ir asociacijos susitarime numatyta galimybė įsteigti jungtinius organus, kurie palengvintų ES ir asocijuotosios šalies bendradarbiavimą. Jungtinių konsultacinių komitetų su Regionų komitetu ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu steigimas yra nusistovėjusi praktika pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimus – Vakarų Balkanų regione jau yra keletas teigiamų tokios praktikos pavyzdžių.

Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo (SAS) su Albanija šalys yra ne tik Albanija ir visos valstybės narės, bet ir ES. SAS sudarymas Europos bendrijos vardu patvirtintas Tarybos ir Komisijos sprendimu 2009/332/EB. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Sąjungos pozicijos dėl ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimo įsteigti kitus specialiuosius komitetus (SAS 116 straipsnis, 117 straipsnio 2 dalis, 120 straipsnio 4 dalis) teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis. Todėl reikalingas Tarybos sprendimas.

Sprendimui įgyvendinti nereikia palankesnių sąlygų sudarymo paramos priemonėms, nes vieninteliame straipsnyje ir priede išdėstyta pozicija, kurios Sąjunga turi laikytis Stabilizacijos ir asociacijos taryboje dėl jos darbo tvarkos taisyklių pakeitimų siekiant įsteigti jungtinius konsultacinius komitetus.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

  Netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

  Netaikoma

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

  Netaikoma

- **Poveikio vertinimas**

Netaikoma, nes:

Stabilizacijos ir asociacijos susitarime numatyta galimybė įsteigti jungtinius organus, kurie palengvintų ES ir asocijuotosios šalies bendradarbiavimą. Jungtinių konsultacinių komitetų su Regionų komitetu ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu steigimas yra nusistovėjusi praktika pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimus – Vakarų Balkanų regione jau yra keletas teigiamų tokios praktikos pavyzdžių.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma, nes:

pakeitimas susijęs su Stabilizacijos ir asociacijos tarybos darbo tvarkos taisyklėmis, nelemia jokių papildomų išlaidų ir padeda stiprinti bendradarbiavimą su derybose dalyvaujančia šalimi.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomų jungtinių konsultacinių komitetų įsteigimas neturėtų jokio finansinio poveikio ES biudžetui, nes Albanijos dalyviai savo išlaidas padengtų patys, o susijusios Europos Sąjungos institucijų išlaidos būtų padengiamos Europos Sąjungos biudžeto lėšomis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos pozicijos Stabilizacijos ir asociacijos taryboje pagal 2009 m. vasario 26 d. Tarybos ir Komisijos sprendimo dėl minėto Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo sudarymo 2 straipsnio 1 dalį pasiūlymo tekstas pridedamas.

2023/0386 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamos jos darbo tvarkos taisyklės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį ir 218 straipsnio 9 dalį,

atsižvelgdama į 2009 m. vasario 26 d. Tarybos ir Komisijos sprendimą dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos (toliau − Albanija) stabilizacijos ir asociacijos susitarimo sudarymo, ypač į jo 2 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į tai, kad 2022 m. liepos 19 d. pradėtos Europos Sąjungos ir Albanijos stojimo derybos,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo 116 straipsniu įsteigiama Stabilizacijos ir asociacijos taryba;

(2) minėto susitarimo 117 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Stabilizacijos ir asociacijos taryba patvirtina savo darbo tvarkos taisykles;

(3) minėto susitarimo 120 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Stabilizacijos ir asociacijos taryba gali nuspręsti steigti bet kokį kitą specialų komitetą ar organą, kuris galėtų padėti jai atlikti savo pareigas. Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad savo darbo tvarkos taisyklėse Stabilizacijos ir asociacijos taryba nustato tokių komitetų ar organų sandarą ir pareigas, taip pat nustato jų veiklos tvarką,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo 116 straipsniu įsteigtoje Stabilizacijos ir asociacijos taryboje Sąjungos priimama pozicija dėl jungtinio konsultacinio komiteto steigimo su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu ir jungtinio konsultacinio komiteto steigimo su Europos Sąjungos regionų komitetu ir dėl minėtos Stabilizacijos ir asociacijos tarybos darbo tvarkos taisyklių pakeitimo pagal minėto susitarimo 120 straipsnio 4 dalį yra grindžiama prie šio sprendimo pridedamu Stabilizacijos ir asociacijos tarybos sprendimo projektu. Neesminiai šio sprendimo projekto pakeitimai gali būti daromi be atskiro Tarybos sprendimo.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė